

GENDER SHIFT IN MALE-DOMINATED FIELD OF STUDY: A CHANGED POSITION OF FEMALE STUDENTS IN EDUCATION AND LABOR MARKET

ARINCHAYA THREEKUNPRAPA 5437080 CFHD/M

M.Sc. (HUMAN DEVELOPMENT)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: WIMONTIP MUSIKAPHAN, Ph.D., BANYAT YONGYUAN, Ph.D., KAEWTA NOPMANEEJUMRUSLERS, M.D.

ABSTRACT

This research aimed to find empirical evidence of a gender shift in Thailand. This research consisted of two studies: a quantitative study and a qualitative study. The quantitative study was documentary research studying the proportion of male and female students at the undergraduate level in the top 3 male-dominated fields of education (computing, engineering, and architecture) in Bangkok and its periphery for the academic years 2001-2011. The qualitative study was a field study which consisted of in-depth interviews with 30 people who are labor producers, labor consumers, and female workers in the top 3 male-dominated fields about the change, the causes of this phenomenon, and the effects as well as the planning to deal with this change.

The findings mean that female students and female workers are increasing significantly in the Thai labor market and the trend of female workers making demands also is increasing in male-dominated fields, but no one is prepared nor planning to handle this change. In the next decade, the earnings and household heads must suddenly change to be “in-hand” of females. The Government should prepare a plan to deal with this change. This phenomenon needs to be studied more to find further effects on both the negative and positive sides.

KEY WORDS: GENDER SHIFT/ FEMALE WORKERS/ EDUCATION/ LABOR MARKET

128 pages

การเปลี่ยนแปลงบทบาททางเพศในคณะที่เป็นของผู้ชาย: การศึกษาการเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้หญิงในระบบการศึกษาและตลาดแรงงาน

GENDER SHIFT IN MALE-DOMINATED FIELD OF STUDY: A CHANGED POSITION OF FEMALE STUDENTS IN EDUCATION AND LABOR MARKET

อริญญา ศรีคุณประภา 5437080 CFHD/M

วท.ม. (พัฒนาการมนุษย์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์, Ph.D., บัญญัติ ชง่วน, Ph.D., แก้วตา นพมณีจรัสเลิศ, M.D.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ต้องการศึกษาเพื่อหาหลักฐานเชิงประจักษ์ของการเกิดการเปลี่ยนบทบาททางเพศ หรือที่เรียกว่า ปรากฏการณ์การเปลี่ยนบทบาททางเพศ (Gender Shift) ในประเทศไทย โดยประกอบด้วย งานวิจัย 2 ส่วน คือ งานวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณ ทำการศึกษาสัดส่วนชายและหญิงในระดับปริญญาตรี ในคณะที่เป็นของผู้ชาย (Male-Dominated) ซึ่ง ประกอบด้วยคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ ในมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพและปริมณฑล ระหว่าง พ.ศ. 2544 ถึง 2554 และกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ผลิตบัณฑิต ผู้ใช้งานบัณฑิต และแรงงานหญิงที่ทำงานในสาขาอาชีพของผู้ชาย เกี่ยวกับปรากฏการณ์ของการที่เพศหญิงเข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญในอาชีพที่เคยเป็นของชาย สาเหตุของสถานการณ์ ผลกระทบและแนวคิดเพื่อการตั้งรับกับการเปลี่ยนแปลงนี้

งานวิจัยนี้พบว่า สัดส่วนของนักศึกษาหญิงและแรงงานหญิงเพิ่มขึ้นในสาขาอาชีพที่เป็นของผู้ชาย และมีแนวโน้มความต้องการแรงงานหญิงเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ด้วยแต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ของผู้ให้ข้อมูลหลักคนใดมีแนวคิดการเตรียมตัวตั้งรับกับการเปลี่ยนแปลงนี้ ซึ่งการเพิ่มขึ้นของแรงงานหญิง จะส่งผลอย่างมากต่อทุกหน่วยของสังคมโดยเฉพาะเด็กเพราะบุคคลที่ต้องทำหน้าที่แม่ กลับกลายมาเป็นผู้หาเลี้ยงหลักของครอบครัวข้อเสนอแนะจากงานวิจัยชิ้นนี้คือควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องผลกระทบจากการเปลี่ยนบทบาททางเพศ (Gender Shift) ทั้งในด้านที่เป็นบวกและลบในระยะยาวเพื่อจะนำไปสู่การออกแบบนโยบายที่เหมาะสมทันทั่วทั้งที่เพื่อตอบรับกับปรากฏการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ ณ.ขณะนี้

คำสำคัญ: การเปลี่ยนบทบาททางเพศ/ แรงงานหญิง/ ตลาดแรงงาน